

A magyar baptisták történelmi bizottságainak ünnepi találkozója a Kolozsvári Magyar Baptista Gyülekezet templomában

Dr. Mészáros Kálmán

TÖRTÉNELMI MEGEMLÉKEZÉS KOLOZSVÁRON ÉS MAGYARLÓNÁN

A magyar baptisták összevont történelmi bizottságainak tagjai három év után újra személyesen találkozhattak. A járvány idején csak online tudtuk megtartani a gyűléseket. Áldás volt végre szemtől szemben látni, hallani egymást, jó légkörű, lelki közösségekben lenni, és arra emlékezni, hogy Bethlen Gábor fejedelem 400 évvel ezelőtt adott kiváltságlevelet az Alvincre telepített anabaptistáknak. Az erdélyi országgyűlésnek a kolozsvári Szent Mihály-székesegyház adott helyet 1622 májusában. Az országgyűlés egyik határozatában biztosította az anabaptisták háborítatlan vallásgyakorlatát Alvincen. Bethlen Gábortól pedig 1622. július 4-én kiváltságlevelet kaptak. Ünnepi tanácskozásunkat, amelyre 2022. május 9-10-én került sor, ezért tartottuk éppen Kolozsváron, a helyi magyar baptista gyülekezet imaházában.

A tanácskozás során a Kárpát-medence országrészeit képviselő magyar baptista történészek áttekintették és ismertették kutatásaik és publikációik eredményeit, valamint a jubileumi esztendővel kapcsolatos terveiket. Jelen volt: Erdélyi Sándor (a Biblia-centrum vezetője, Pozsony), Nagy Tibor (a vajdasági Biblia-múzeum vezetője, Csantavér), Kiss Lehel (az erdélyi Történelmi Bi-

zottság elnöke, Szamosújvár), Kelemen Sándor Tomi (az erdélyi Baptista Levéltár vezetője, Szalárd), dr. Borzási Pál (a Baptista Teológiai Akadémia teológiai tanára, az erdélyi baptisták főtítkára, Szilágyperecsén), Kiss Zoltán (a Kornya-örökség gondozója, Bihardiószeg), dr. Borzási István (a Nagyvárad Emanuel Egyetem tanára, Kraszna), Duszka József (a BTA egykori teológiai

hallgatója, bibliaterjesztő misszionárius, Budapest), valamint dr. Mészáros Kálmán (egyházttörténész-lelkipásztor, a BTA rektora, Budapest).

A történelmi bizottságok tagjai másnap, 10-én részt vettek az erdélyi lelkipásztorok ünnepi közgyűlésén a Kolozsvárral szomszédos Magyarlónán. Papp János, a Magyarországi Baptista Egyház elnöke hirdette Isten ígését. Ezt követően dr. Mészáros Kálmán tartott történelmi megemlékezést a Kárpát-medence népei között hirdetett baptista tanítás 500 éves évfordulója, az anabaptista vallásfelekezet 400 évvel ezelőtti törvényes elismerése és védelme, valamint a 175 évvel ezelőtt elindult újkori baptista mozgalom eseményeire emlékeztető jubileumi esztendő történelmi jelentőségéről.

A lelkipásztori találkozót követően visszatértünk Kolozsvárra, ahol a „kétágú” református templom kertjében Papp János és dr. Borzási Pál a magyar baptisták nevében elhelyezte a megemlékezés és a hála koszorúját Bethlen Gábor szobránál, majd ellátogatunk a város főterén álló székesegyházhoz.

Útközben megnéztük Dávid Ferencnek, Erdély egyik nagy hatású reformátorának emlékművét is. Dávid Ferenc 1570-ben magyarra fordította a Könyvecske az igaz keresztyéni keresztségről című, 320 oldalas anabaptista hitvédelmi teológiai művet, majd Heltei Gáspár kolozsvári nyomdájában kinyomtatta azt. Dávid Ferencet az általa hirdetett antitrinitárius

A Baptista500 jubileumi év aktualitásairól dr. Mészáros Kálmán, a budapesti Baptista Teológiai Akadémia rektora tartott egyháztörténelmi előadást a az erdélyi lelkipásztoroknak

Az erdélyi magyar baptista lelkipásztorok jubileumi találkozója a Magyarlónai Baptista Gyülekezet imaházában

tantételek miatt is 1579-ben perbe fogták és életfogytiglani várfogságra ítélték. A dévai vár börtöncellájában halt meg ugyanabban az évben.

Emlékezetes és fontos mozzanata volt az együttlétnek a Hamburgból Magyarországra 1846-ban hazatérő, majd 1866-tól Erdélyben munkálkodó Rottmayer János gyülekezetalapító baptista misszionárius egykori bibliaraktárának meglátogatása. Sokáig nem volt ismert, hogy ez az épület ma is megtalálható Kolozsvár belvárosában. A történelmi bizottságok tagjai a fennmaradt feljegyzések és archív fényképfelvételek alapján beazonosították ezt a Skót Misszió által vásárolt és évtizedeken át fenntartott, valamikor Biblia-raktár – Biebel Niederlage külső felirattal rendelkező épületet. Mint ahogy erre fény derült, a hajdani missziós központ a Mátyás király szülőháza mögötti utcában, a hajdani Kárpát utca 18. szám alatt található.

Ez az épület volt 1866–1901 között Rottmayer János munkásságának központja. Innen került ki sok ezer magyar, német és a későbbiekben román nyelvű Biblia és evangéliumi kiadvány egész Erdély területére. Csoda, hogy az épület ma is áll, és eredeti funkcióját megőrizve napjainkban is különböző nyelvű Bibliákat és más evangéliumi könyveket árusítanak benne. A bizottságok terve, hogy ha lehetséges lesz, egy emléktáblát helyeznek majd el az épület falán.

Emlékezni és másokat is arra emlékeztetni, miképpen munkálkodott Isten a történelem során, és miként használta szolgálait az ő országa építésében, része elhívásunknak, a Biblia által ránk rótt, áldott kötelesség. Az Úr segítsen továbbra is mindannyiunkat ennek teljesítésében – hitünk növekedésére, az ő dicsőségére!

További képek: <https://www.baptist.hu/tortelenmi-megemlekezes-kolozsvaron-es-magyarlonan>

LELKIPÁSZTORI KONFERENCIA MAGYARLÓNÁN

A Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetségének lelkipásztori közössége május 10-én konferenciát tartott a magyarlónai imaházban. A programvezető házigazda Szűcs Sándor lelkipásztor, a szövetség pasztorális alelnöke volt. Az együttlélet megnyitó imaórán Máté Miklós nyugalmazott lelkipásztor az Ef 3,14–21, a fiatalabb generáció képviselőjében pedig Budai Dániel frissen avatott brassói lelkipásztor az ApCsel 20,28 alapján szólt a jelenlévőkhöz. Az Istent dicsőítő énekeket Kiss Lehel szamosújvári lelkipásztor kísérte orgonán.

A konferencia egyik vendég előadója Papp János, a Magyarországi Baptista Egyház elnöke volt. Világunk és kultúránk Isten mérlegén című, hitmélyítő szolgálatának alapigéjeként az Ézs 32,1–8-at olvasta fel. Vetítéssel egybekötött előadásában a hívők közösségét is nagymértékben érintő globális folyamatokat és változásokat vázolta fel. Rávilágított arra, hogy mennyire fontos Istentől bölcsességet kérve megértenünk a minket körülvevő világban zajló eseményeket, hogy azokra az Úr akarata szerinti, biblikus válaszokat adhassunk. Bemutatott néhány javaslatot az Isten szerinti jövő építése érdekében: ha önzetlen szeretettel fordulunk az önző világ felé; ha Istentől kapott bölcsességgel élünk az információáradás, a technológia korában; ha törődünk környezetünkkel a környezetpusztítás világában; ha alázatosn élünk az öntelt és magával foglalkozó világban; ha türelmesek maradunk az örömhajszolás világában; ha irgalmasságot cselekszünk az erőszakosság világában; ha Isten jelenlétében élünk minden percben a szekuláris világban; ha nagylelkűek és jótekingyek leszünk a fogyasztói társadalomban; ha a megelégedést hirdetjük a sok fölösleget felhalmozó világban; ha Istent dicsőítjük az önimádat korában; ha építő szavakat szólunk a pusztító szavakkal élő világban; ha Istennek való elkötelezettséget tanúsítunk a közöny világában. Az építő és tartalmas előadást követően a hozzászólások sora, a felvetett kérdések megbeszélése következett.

A pásztori konferencia másik kiemelkedő programja dr. Mészáros Kálmán, a budapesti Baptista Teológiai Akadémia rektora és egyháztörténeti tanácske vezetőjének történelmi előadása volt. Az előadás címe: 500 éve reformáció – A reformáció harmadik ága, a döntés szabadsága – Anabaptisták 500 éve a Kárpát-medencében.

1621-ben Bethlen Gábor erdélyi fejedelem az anabaptistákat Morvaországból Erdélybe, a saját birtokára,

Ünnepi igehirdetéssel Papp János,
a Magyarországi Baptista Egyház elnöke szolgált

Alvincre telepítette. 2022-ben 400 éve annak, hogy Bethlen Gábortól (a Kolozsváron 1622 májusában megtartott országgyűlés határozata alapján) az anabaptisták vallásszabadságot kaptak.

Dr. Mészáros Kálmán elmondta, hogy a 2023-as évét a Magyarországi Baptista Egyház az 500 éves magyarországi anabaptista reformáció emlékévének nyilvánította. Jövőre lesz 500 éve annak, hogy az első anabaptista tanítók a történelmi Magyarország területére érkeztek 1523-ban. A Magyarországi Baptista Egyház a jubileumi emlékév keretein belül tudományos előadásokkal, gazdag programokkal és megemlékezések sorozatával készül. Kiemelte, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ, az Országos Széchényi Könyvtár és a Magyarországi Baptista Egyház közös kiadásában jelent meg a Könyvecske az igaz keresztyéni keresztségről... című, Dávid Ferenc által magyar nyelvre fordított és Kolozsváron a Heltai Gáspár nyomdájában 1570-ben kiadott egyetlen magyar nyelvű anabaptista könyv faksimile kiadása. A kiadvány karakter szerinti és értelmező átiratait Kelemen Sándor Tomi, az erdélyi Magyar Baptista Levéltár levéltárosa és a Történelmi Bizottság tagja készítette el. Ennek a műnek a megjelenése is bizonyíték az anabaptista tanok jelenlétére és terjedésére a korabeli Magyarország területén.

A jó lelki légkörben zajló, sok hasznos információval és tanáccsal gazdagító konferencia végén a résztvevők a lónai testvérek vendégszeretetét élvezhették.

Soli Deo gloria!

Kelemen Sándor Tomi
Szalárd, 2022. május 19.